

[Thorvil Kristensen.]

sige vor mening om dette spørgsmål, og vi vil fra venstres side henstille til den højtærede udenrigsminister, at han under det kommende NATO-rådsmøde gør de danske synspunkter gældende og siger: når nu Vesttyskland optages i den vestlige demokratiske familie, venter og forudsætter vi, at Vesttyskland også lever op til de demokratiske grundsætninger, som her er gældende også vedrørende behandlingen af nationale mindretal. Vi har jo i Europarådet taget stilling til almindelige demokratiske grundsætninger om menneskerettigheder, og her kom også dette spørgsmål frem. Derfor venter vi, at den højtærede udenrigsminister i Paris vil sige, at når nu Vesttyskland optages i det demokratiske vestlige fællesskab, forventer og forudsætter vi, at det lever op til disse almindelige grundsætninger.

Jeg skal tilsidst gøre nogle få bemærkninger vedrørende de fire punkter, som den højtærede udenrigsminister sammenfattede sine betragtninger i. Vi kan altså billige, at Vesttyskland tiltræder Atlantpagten. Vi kan tiltræde det andet punkt, at NATOs militære maskineri styrkes; jeg gør dog den bemærkning, at for så vidt der her i ansvarsfordelingen mellem nationale og internationale organer opstår spørgsmål, som vedrører de danske myndigheders stilling på afgørende vis, venter vi, at man holder det udenrigspolitiske nævn orienteret; det drejer sig jo her om at tage hensyn til grundlovens § 20.

Da der i NATO-rådet formentlig skal tages stilling til den af de vestlige magter afgivne erklæring, vil jeg gerne gøre et par bemærkninger om den. Det hedder jo heri, at man betragter den vesttyske forbundsregering som den eneste frie og lovligt etablerede tyske regering og derfor beføjet til at tale for Tyskland som repræsentant for det tyske folk. Når vi kan tiltræde dette, er det naturligvis med det forbehold, at vor stilling til Østtyskland og den østtyske regering må tages efter de til enhver tid eksisterende forhold. Den højtærede udenrigsminister siger, at denne erklæring ikke strider imod den linie, vi hidtil har fulgt, og deri er jeg enig. Hvilke spørgsmål der i denne forbindelse kan opdukke i fremtiden,

f. eks. hvis den østtyske stat skifter karakter eller der af andre grunde bliver anledning til at tage ny stilling, må naturligvis stå åbent. Jeg går ud fra, at det af den højtærede udenrigsminister skitserede forbehold, som tingenes tilstand er i dag, også gælder her.

Det samme gælder det fjerde punkt, hvorefter man betragter Atlantpagten som værende af ubestemt varighed. Jeg er enig med den højtærede udenrigsminister i, at denne udtalelse både er overflødig og i og for sig uskadelig. Der er dog grund til at understrege „overflødig“, men der er også grund til at understrege, at udtalelsen naturligvis ikke berører den ret, man har til at udtræde efter de 20 års forløb. Iøvrigt er der grund til at minde om, at NATO var reaktionen på en bestemt udenrigspolitisk konstellation; hvorvidt denne konstellation er evigtvarende, kan ingen vide; det har ingen konstellation før været i historien. Med dette forbehold har jeg ingen bemærkninger til denne erklæring.

Må jeg til slut understrege følgende. Det har hidtil som hovedregel været en grundsætning her efter krigen, at dansk udenrigs- og forsvarspolitik var en helhed. Det var det under den foregående regering, og det skulle det også gerne blive ved at være. Det har som hovedregel været sådan, at folketingets tre største partier var dem, der dækkede denne forsvars- og udenrigspolitik. Det har været en grundsætning for den foregående regering, at vi ikke tog afgørende stilling til noget spørgsmål uden dækning hos socialdemokratiet. Vi håber, det må blive ved at være således. Der har været visse tegn, som jeg ikke skal gå nærmere ind på, til, at linien ikke er helt fastholdt for forsvarspolitikens vedkommende. Jeg kan måske udtrykke det på den måde: når der foreligger ubehagelige ting vedrørende forsvaret og vedrørende udenrigspolitikken, så er vi ikke i tvivl om, at den høje regering straks vil søge sin støtte hos os og hos det konservative folkeparti; men det synes, som om der har været en tendens til, at mere bekvemme ting kunne ordnes ved forlig til anden side. Jeg tror ikke, den høje regering egentlig befinder sig godt ved dette, og det forstår jeg. Jeg vil derfor understrege, at dansk udenrigs-